

*Календарне
планування курсу
“Фізика. 7 клас”*

(70 год, 2 год на тиждень)

Учитель _____

© В.В.Гавронський, 2015
© Комп'ютерний макет
В.В.Гавронський, 2015

№ з/п	Зміст уроку	7 - ____, дата	7 - ____, дата
	Вступ.		
	Фізика як навчальний предмет у школі. Фізичний кабінет та його обладнання. Правила безпеки у фізичному кабінеті		
	Розділ 1. Фізика як природнича наука. Пізнання природи.		
	Фізика як фундаментальна наука про природу. Етапи пізнавальної діяльності у фізичних дослідженнях. Зв'язок фізики з іншими науками.		
	Речовина і поле. Основні положення атомно-молекулярного вчення про будову речовини. Молекули. Атоми. (Дифузія).		
	Початкові відомості про будову атома. Електрони. Йони.		
	Фізичні тіла й фізичні явища. Властивості тіл.		
	Фізичні величини. Вимірювання. Засоби вимірювання. Точність вимірювання. Міжнародна система одиниць фізичних величин.		
	Лабораторна робота № 1. Ознайомлення з вимірювальними приладами. Визначення ціни поділки шкали приладу.		
	Лабораторна робота № 2. Вимірювання об'єму твердих тіл, рідин і сипких матеріалів.		

Державні вимоги
<p>Учень/учениця: знає й розуміє:</p> <ul style="list-style-type: none"> • правила безпеки у фізичному кабінеті; розташування й призначення основних зон шкільного фізичного кабінету та свого робочого місця; • інструкції до приладів та установок; • сутність етапів пізнавальної діяльності у фізичних дослідженнях; характерні ознаки фізичних явищ і їхню відмінність від інших явищ; основні види фізичних явищ, їхні приклади; • фізичні величини, їх символи, одиниці цих величин у Міжнародній системі одиниць; • найпростіші засоби вимірювання та їх призначення; • основні положення молекулярно-кінетичного вчення про будову речовини; • розрізняє речовину й поле як фізичні види матерії; • наводить приклади речовини у твердому, рідкому й газоподібному станах; <p>уміє:</p> <ul style="list-style-type: none"> • записувати значення фізичної величини, використовуючи стандартну форму числа й префікси для утворення кратних і частинних одиниць; • порівнювати значення фізичних величин; визначати ціну поділки засобу вимірювання; • вимірювати час, лінійні розміри, площу поверхні й об'єм твердих тіл, рідин і сипких матеріалів найпростішими методами (рядів, мікрофотографій тощо); • оцінювати точність вимірювання; <p>виявляє ставлення й оцінює:</p> <ul style="list-style-type: none"> • необхідність вивчати фізику; • роль шкільного кабінету в навчанні фізики; • історичний характер розвитку фізичного знання; роль фізичного знання в різних галузях людської діяльності; • значення міжнародної системи одиниць; • достовірність одержаної інформації, етичність її використання

№ з/п	Зміст уроку	7 - ____, дата	7 - ____, дата
	Лабораторна робота № 3. Вимірювання розмірів малих тіл різними способами.		
	Історичний характер фізичного знання. Внесок українських учених у розвиток і становлення фізики. <i>Захист проектів.</i>		
	Підсумковий урок з теми. Тестування. <i>Захист проектів.</i>		
	Розділ 2. Механічний рух		
	Механічний рух. Відносність руху. Тіло відліку. Система відліку. Матеріальна точка. Траєкторія. Шлях. Переміщення.		
	Рівномірний прямолінійний рух. Швидкість рівномірного прямолінійного руху.		
	Рівняння руху. Графіки рівномірного прямолінійного руху.		
	<i>Розв'язування задач на рівномірний прямолінійний рух.</i>		
	Нерівномірний прямолінійний рух. Середня швидкість нерівномірного руху.		

Державні вимоги
<p>Орієнтовні теми навчальних проектів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Видатні вчені-фізики. 2. Фізика в побуті, техніці, виробництві. 3. Спостереження фізичних явищ довкілля. 4. Дифузія в побуті <p>Демонстрації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приклади фізичних явищ: механічних, теплових, електричних, світлових тощо. 2. Моделі молекул. 3. Приклади застосування фізичних явищ у техніці. 4. Засоби вимірювання. Міри та вимірювальні прилади. <p>Лабораторні роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з вимірювальними приладами. Визначення ціни поділки шкали приладу. 2. Вимірювання об'єму твердих тіл, рідин і сипких матеріалів. 3. Вимірювання розмірів малих тіл різними способами.
<p>Учень/учениця: знає і розуміє:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сутність механічного руху, його види; поняття швидкості руху, періоду обертання, переміщення, амплітуди коливань, періоду та частоти коливань; • одиниці часу, шляху, швидкості руху, періоду обертання, періоду та частоти коливань; • формули пройденого шляху, швидкості рівномірного прямолінійного руху, середньої швидкості нерівномірного руху, періоду обертання; • ознаки відносності руху; <p>уміє:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розрізняти види механічного руху за формою траєкторії та характером руху тіла;

№ з/п	Зміст уроку	7 - ____, дата	7 - ____, дата
	<i>Розв'язування задач на нерівномірний прямолінійний рух. Самостійна робота. Захист проектів.</i>		
	<i>Аналіз самостійної роботи. Рівномірний рух матеріальної точки по колу. Період обертання.</i>		
	Швидкість матеріальної точки під час руху по колу.		
	<i>Розв'язування задач на рівномірний рух по колу.</i>		
	Лабораторна робота № 4. Визначення періоду обертання тіла.		
	Коливальний рух. Амплітуда коливань. Період коливань. Маятники.		
	Лабораторна робота № 5. Дослідження коливань нитяного маятника.		
	<i>Розв'язування задач на коливальний рух.</i>		
	<i>Узагальнення і систематизація знань з теми «Механічний рух».</i>		
	Контрольна робота. Тестування		
	<i>Підсумковий урок з теми «Механічний рух». Аналіз контрольної роботи. Міні-проекти з теми</i>		

Державні вимоги
<ul style="list-style-type: none"> визначати пройдений тілом шлях, швидкість руху, період обертання, частоту коливань нитяного маятника; представляти результати вимірювання у вигляді таблиці й графіків; розв'язувати задачі, застосовуючи формули швидкості рівномірного прямолінійного руху, середньої швидкості нерівномірного руху, періоду обертання; будувати графіки залежності швидкості руху тіла від часу, пройденого шляху від часу для рівномірного прямолінійного руху; наводить приклади проявів механічного руху в природі та техніці; <p>виявляє ставлення й оцінює:</p> <ul style="list-style-type: none"> взаємозв'язок різних способів представлення механічного руху; відмінність видів механічного руху; відносність та універсальність механічного руху <p>Орієнтовні теми навчальних проектів</p> <ol style="list-style-type: none"> Визначення середньої швидкості нерівномірного руху. Порівняння швидкостей рухів тварин, техніки тощо. Обертальний рух в природі – основа відліку часу. <p>Демонстрації</p> <ol style="list-style-type: none"> Різні види руху. Відносність руху, його траєкторії й швидкості. Спідометр <p>Лабораторні роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> Визначення періоду обертання тіла. Дослідження коливань нитяного маятника.

№ з/п	Зміст уроку	7 - ____, дата	7 - ____, дата
	Розділ 3. Взаємодія тіл. Сила.		
	Явище інерції. Інертність тіла. Маса тіла. Густина речовини.		
	<i>Розв'язування задач</i> на визначення густини речовини.		
	Лабораторна робота № 6. Вимірювання маси тіл методом зважування.		
	Лабораторна робота № 7. Визначення густини речовини (твердих тіл і рідин).		
	Взаємодія тіл. Сила. Результат дії сили: зміна швидкості або деформація тіла.		
	Додавання сил. Рівнодійна. Графічне зображення сил.		
	<i>Розв'язування задач</i> на додавання сил. <i>Самостійна робота.</i>		
	Види деформації. Сила пружності. Закон Гука. Пружинні динамометри.		
	Лабораторна робота № 8. Дослідження пружних властивостей тіл.		
	Сила тяжіння. Вага тіла. Невагомість.		
	<i>Розв'язування задач</i> на розрахунок сили тяжіння та ваги тіла.		
	Тертя. Сили тертя. Коефіцієнт тертя ковзання.		

Державні вимоги
<p>Учень/учениця:</p> <p>Знає й розуміє:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сутність взаємодії тіл, явища інерції; поняття маси, густини речовини, сили та різних її видів, деформації, тиску; одиниці цих величин і способи їх вимірювання; • закони Гука, Паскаля, Архімеда; формули сили тяжіння, ваги тіла, сили тертя ковзання, сили тиску, виштовхувальної сили; умову плавання тіл; • причини виникнення атмосферного тиску; • застосування сполучених посудин; залежність атмосферного тиску від висоти; • способи зменшення і збільшення сили тертя; • залежність сили пружності від деформації; • залежність тиску на дно і стінки посудини від висоти стовпчика й густини рідини. <p>Уміє:</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати набуті знання в процесі розв'язування фізичних задач та виконання лабораторних робіт; графічно зображати сили; • користуватися динамометром, манометром, барометром, важільними терезами; <p>Виявляє ставлення та оцінює:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичне значення застосування вивчених фізичних законів у природі та техніці; • роль видатних учених у розвитку знань про механічний рух і взаємодію тіл.

№ з/п	Зміст уроку	7 - ____, дата	7 - ____, дата
	Лабораторна робота № 9. Визначення коефіцієнта тертя ковзання.		
	<i>Розв'язування задач. Захист проектів.</i>		
	Самостійна робота (тестування) з теми «Сили природи».		
	<i>Аналіз самостійної роботи.</i> Тиск твердих тіл на поверхню. Сила тиску.		
	Тиск рідин і газів. Закон Паскаля. Сполучені посудини.		
	Манометри. Насоси. <i>Розв'язування задач</i> з теми «Тиск. Тиск рідин і газів».		
	Атмосферний тиск. Дослід Торрічеллі. Ви- мірювання атмосферного тиску. Барометри.		
	Виштовхувальна сила в рідинах і газах. Закон Архімеда.		
	<i>Розв'язування задач</i> на закон Архімеда.		
	Лабораторна робота №10. З'ясування умов плавання тіла.		
	<i>Узагальнення і систематизація знань</i> з теми «Сили».		
	Контрольна робота. Тестування		
	<i>Аналіз контрольної роботи. Підсумковий</i> <i>урок</i> з теми «Взаємодія тіл. Сили». <i>Захист</i> <i>проектів.</i>		

Державні вимоги
<p>Орієнтовні теми навчальних проектів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток судно- та повітроплавання. 2. Дослід Торрічеллі. 3. Спостереження за зміною атмосферного тиску. 4. Насоси. <p>Демонстрації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Досліди, що ілюструють явища інерції та взаємодії тіл. 2. Деформація тіл. 3. Додавання сил, спрямованих уздовж однієї прямої. 4. Прояви та вимірювання сил тертя ковзання, кочення, спокою. 5. Способи зменшення й збільшення сили тертя. 6. Залежність тиску від значень сили та площі. <p>Лабораторні роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Вимірювання маси тіл методом зважування. 7. Визначення густини речовини (твердих тіл і рідин). 8. Дослідження пружних властивостей тіл. 9. Визначення коефіцієнта тертя ковзання. 10. З'ясування умов плавання тіла.

№ з/п	Зміст уроку	7 - ____, дата	7 - ____, дата
	Розділ 4. Механічна робота та енергія.		
	Механічна робота.		
	Потужність		
	<i>Розв'язування задач</i> на розрахунок механічної роботи та потужності.		
	Механічна енергія та її види.		
	<i>Розв'язування задач.</i> Закон збереження й перетворення енергії в механічних процесах та його практичне застосування.		
	Машини й механізми. Прості механізми. Момент сили.		
	<i>Розв'язування задач</i> з теми “Прості механізми. Момент сили.”		
	Умови рівноваги важеля.		
	Лабораторна робота №11. Вивчення умови рівноваги важеля.		
	Коефіцієнт корисної дії механізмів. «Золоте правило» механіки.		
	<i>Розв'язування задач</i> на розрахунок коефіцієнта корисної дії.		
	Лабораторна робота №12. Визначення ККД похилої площини.		

Державні вимоги
<p>Учень/учениця: знає й розуміє:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поняття механічної роботи, потужності, кінетичної і потенціальної енергії, моменту сили, коефіцієнта корисної дії та їхні одиниці, сутність закону збереження механічної енергії, умови рівноваги важеля, принцип дії простих механізмів; • формули роботи, потужності, ККД простого механізму, кінетичної енергії, потенціальної енергії тіла, піднятого над поверхнею Землі, моменту сили; <p>уміє:</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати набуті знання в процесі розв'язування фізичних задач і виконання лабораторних робіт; • вимірювати ККД простих механізмів; користуватися простими механізмами (важіль, нерухомий та рухомий блоки, похила площина); • здобувати інформацію під час планування, проведення й аналізу результатів виконання проекту <p>виявляє ставлення й оцінює:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прояв закону збереження та перетворення механічної енергії; • ефективність використання простих механізмів <p>Орієнтовні теми навчальних проектів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення і розвиток знань про фізичні основи машин і механізмів. 2. Прості механізми у побутових пристроях. 3. Біомеханіка людини. 4. Використання енергії природних джерел.

№ з/п	Зміст уроку	7 - ____, дата	7 - ____, дата
	Узагальнення і систематизація знань з теми «Механічна робота та енергія».		
	Контрольна робота. Тестування		
	Аналіз контрольної роботи. Підсумковий урок з теми «Механічна робота та енергія». Захист проектів.		
	Навчальний проект. Становлення і розвиток знань про фізичні основи машин і механізмів.		
	Екскурсія.		
	Підсумковий урок курсу фізики 7 класу.		

Державні вимоги
<p>Демонстрації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перетворення механічної енергії. 2. Умови рівноваги тіл. 3. Важіль. 4. Рухомий і нерухомий блоки. 5. Похила площина. 6. Використання простих механізмів <p>Лабораторні роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Вивчення умови рівноваги важеля. 12. Визначення ККД простого механізму.